

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

ט"ו בחשוון התשפ"א
 2 בנובמבר 2020

חוזר גופים מוסדיים 2020-112
 סיווג: כללי <טייטה>

מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון - טייטה

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 21, 22(ג) ו-39 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן - **החוק**), ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, להלן הוראותיי:

1. כללי

חוזר גופים מוסדיים 2019-9-8 "מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון" (29.7.19) (להלן - **החוזר**), קובע הוראות שונות לעניין רישום מרכיבי חשבון בקופת הגמל.

בהתאם להוראות סעיף 8 לחוזר עמית רשאי להסב יתרה צבורה פטורה ליתרה צבורה שאינה פטורה ולהיפך. במסגרת החוזר נקבע כי סעיף 8 לא יחול על קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004. מפניות שהגיעו לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון עולה כי יש להחיל את ההוראה האמורה גם על קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004, וזאת על מנת שמבוטחים אלו יוכלו לבצע הסבה כאמור בהתאם להוראות החוזר.

לאור האמור, מוצע לתקן את תחולת סעיף 8 לחוזר כך שיחול גם לגבי קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004. כמו כן, לאור הצורך של חברות הביטוח להיערך לתיקון המוצע, מוצע לקבוע שהתיקון ייכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2021.

2. הוראות

בחוזר מרכיבי חשבון יבואו השינויים המפורטים, בתיקוני המהדורה, בנספח לחוזר זה.

3. תחולה

א. האמור בחוזר זה יחול על כל קופות הגמל.

ב. על אף האמור בסעיף קטן (א):

1. הוראות סעיפים 7, 9 ו-10 לא יחולו על קופות גמל שהן קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004.

2. הוראות סעיף 8 לא יחולו על קרן ותיקה.

4. תחילה

א. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום פרסומן.

ב. תחילתו של סעיף 3(ב) לעניין תחולת הוראות החוזר על קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004, ביום 1 ביולי 2021.

ד"ר משה ברקת
 הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון

נספח

מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 21, 22(ג) ו-39 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן - **החוק**), ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, להלן הוראותיי:

1. כללי

מטרת חוזר זה היא לקבוע הוראות לעניין רישום מרכיבי חשבון בקופת הגמל על מנת לשפר ולהבטיח ניהול תקין של זכויות המבוטחים. החוזר מחיל חובת רישום של הפעולות השונות בחשבון קופת הגמל, כאשר לרישום זה, בין היתר, השלכות לעניין זכאות החוסכים לכספים לרבות לעניין חבות המס. כמו כן, הוראות חוזר זה מחליפות את הוראות פרק שביעי 1 של תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, שעניינן ניהול חשבון קופת גמל.

2. הגדרות

"**המועד הקובע**" - אחד מאלה, לפי העניין:

- א. לגבי תשלומים ששולמו לקרן השתלמות לשכירים - יום כ"ו בטבת התשס"ג (31 בדצמבר 2002);
 - ב. לגבי תשלומים ששולמו לקרן השתלמות לעצמאים - יום כ"ה בכסלו התשס"ג (30 בנובמבר 2002);
- "**יתרה צבורה**" - במועד מסוים - הכספים שנצברו לזכותו של העמית בחשבונו בקופת הגמל באותו מועד;
- "**יתרה צבורה פטורה**" - כספים שנצברו לזכותו של עמית בחשבונו בקופת הגמל הנובעים מתשלומים פטורים;
- "**יתרה צבורה שאינה פטורה**" - כספים שנצברו לזכותו של עמית בחשבונו בקופת הגמל הנובעים מתשלומים שאינם תשלומים פטורים;
- "**פקודת מס הכנסה**" - פקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961;
- "**קופת גמל**" - למעט קופת גמל מרכזית;
- קרן השתלמות לעצמאים** - כהגדרתה בסעיף 17(א5) בפקודת מס הכנסה;
- קרן השתלמות לשכירים** - קרן השתלמות שאינה קרן השתלמות לעצמאים;
- "**תגמולי עובד**" - תשלומים שמשלם עמית לקופת הגמל בעד עצמו;
- "**תגמולי מעסיק**" - תשלומים שמשלם מעסיק לקופת הגמל בעד עובדו, ושאין תשלומים בעבור פיצויים;
- "**תשלומים פטורים**" - כהגדרתם בהגדרת תשלומים פטורים בסעיף 9א לפקודת מס הכנסה;
- "**הכנסה חייבת בהפקדה**", "**חיסכון למצב אבטלה**", "**מצב אבטלה**" לעניין עצמאי - כהגדרתם בסעיף 23(ב3)(2) לחוק.

3. חלוקת מרכיבי חשבון בקופת גמל

א. חברה מנהלת של קופת גמל תנהל בעבור עמית שכיר, רישום נפרד בחשבון קופת הגמל לגבי מרכיבים אלה (להלן - **מרכיבי חשבון קופת הגמל**):

- 1) תגמולי מעסיק;
- 2) תגמולי עובד;

3) מרכיב הפיצויים - תשלומי המעסיק בעבור פיצויים, כמשמעותו לפי סעיף 21 בחוק.

ב. חברה מנהלת של קופת גמל תנהל בעבור עמית-עצמאי, רישום נפרד בחשבון קופת הגמל לגבי מרכיבים אלה:

- 1) תגמולים;

4. ניהול רשומות נפרדות בקופת גמל לקצבה

חברה מנהלת של קופת גמל לקצבה תנהל בעבור כל עמית, לכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל, רשומות נפרדות, לפי הוראות אלה:

א. תשלומים לקופת גמל בשל עמית שכיר או תשלומים בשל עמית עצמאי בקופת ביטוח שהופקה לפני יום כ"ג בניסן התשנ"ז (30 באפריל 1997) ששולמו לפני יום כ"ג בטבת התש"ס (1 בינואר 2000), או תשלומים לקופת גמל בשל עמית עצמאי בקופת גמל שאינה קופת ביטוח כאמור, ששולמו לפני יום כ"ג בניסן התשנ"ז (30 באפריל 1997);

ב. תשלומים ששולמו לקופת גמל שאינם תשלומים כאמור בפסקה (א) בהפרדה בין:

1) תשלומים שאינם תשלומים פטורים;

2) תשלומים פטורים.

5. ניהול רשומות נפרדות בקרן השתלמות

חברה מנהלת של קרן השתלמות תנהל בעבור כל עמית לכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל, רשומות נפרדות, לפי הוראות אלה:

א. תשלומים ששולמו לקרן השתלמות (להלן - **מלוא התשלומים**):

1) תשלומים ששולמו עד המועד הקובע (להלן - **תשלומים עד המועד הקובע**);

2) תשלומים ששולמו לאחר המועד הקובע, בהפרדה בין:

(א) תשלומי הפקדה מוטבת, כהגדרתה בסעיף 9(א1) או 9(ב1) לפקודה, לפי העניין (להלן

- **תשלומי ההפקדה המוטבת**);

(ב) תשלומים שאינם הפקדה מוטבת כאמור בפסקה 1(א) (להלן - **תשלומים חייבים**),

בהפרדה בין:

1) תשלומים ששולמו לקרן השתלמות מהמועד הקובע ועד ליום ל' בכסלו

התשס"ו (31 בדצמבר 2005);

2) תשלומים ששולמו לקרן השתלמות מיום א' בטבת התשס"ו (1 בינואר 2006)

ועד ליום ה' בטבת התשע"ב (31 בדצמבר 2011);

3) תשלומים ששולמו לקרן השתלמות מיום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012)

ואילך;

ב. בקרן השתלמות לשכירים, ייוחסו תשלומי ההפקדה המוטבת והתשלומים החייבים, בין תגמולי המעביד ובין תגמולי העובד, בהתאם ליחס שבין תשלומי המעביד לתשלומי העובד;

ג. ברכישת כיסוי ביטוחי לפי הוראות סעיף 16(ד)(6) לחוק, תנוהל בכל מרכיב ממרכיבי חשבון קופת הגמל, רשומה בשל תשלומים ששולמו כאמור בה, לאחר שהופחתו מהם דמי הביטוח (להלן - **תשלומים לחיטון**);

ד. הפרשי הצמדה המחושבים על תשלומים לחיטון (להלן - **הפרשי הצמדה**), ועל מרכיבי תגמולי המעביד והעובד, בהפרדה בין הפרשי הצמדה שמקורם בתשלומים עד למועד הקובע, לבין הפרשי הצמדה שמקורם

בתשלומי ההפקדה המוטבת ולבין הפרשי הצמדה שמקורם בתשלומים חייבים;

ה. ריבית ורווחים אחרים, בניכוי ריבית ורווחים שנרשמו כאמור בפסקה (4) בחלק הפרשי הצמדה, שהופקו

או שנצמחו על מלוא התשלומים, וברכישת כיסוי ביטוחי כאמור בפסקה (3), על חלק התשלומים לחיטון,

בהפרדה בין מרכיב תגמולי המעביד והעובד, ובהפרדה בין ריבית שמקורה בתשלומים עד המועד הקובע,

לבין ריבית שמקורה בתשלומי ההפקדה המוטבת, ולבין ריבית שמקורה בתשלומים החייבים.

6. רישום תשלומים מקופת גמל

חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר תשלומים ומועדם, ששילמה לעמית מחשבון קופת הגמל, או בשלו, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות, שמהם שולמו התשלומים וכן בדבר המס שנוכה במקור בשל תשלומים ששילמה כאמור.

7. ייחוס ורישום רווחים

- א. ייחוס רווחי הקופה והפסדיה לחשבון קופת הגמל, למעט קרן ותיקה, לפי הוראות סעיף 34 לחוק, ייעשה למרכיבי חשבון קופת הגמל ולרשומות הנפרדות, במועדים שבהם זקפה החברה המנהלת לחשבון את הרווחים או ההפסדים כאמור, לפי חלקן היחסי של היתרות בכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות.
- ב. חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר רווחי הקופה והפסדיה לחשבון העמית בקופת הגמל, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות.

8. ייחוס ורישום הפקדות

- א. חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר תשלומים לקופת הגמל ומועדם, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות.
- ב. תשלומים כאמור בסעיפים 3 עד 5, ייוחסו בין מרכיבי חשבון קופת גמל ובין רשומות נפרדות כאמור באותן הוראות, בהתאם לפרטים שמסר המעסיק או עמית-עצמאי לחברה המנהלת במועד ההפקדה.
- ג. לא נמסר לחברה המנהלת של קופת גמל לקצבה דיווח לגבי ייחוס תשלומים בין רשומות נפרדות לפי סעיף 4(ב), יתבצע הייחוס לרשומות כאמור בהתאם לסכומים המרביים כאמור בפסקאות (1) ו-(3) בהגדרה 'תשלומים פטורים' בסעיף 9א לפקודת מס הכנסה, כך שתשלומים לחשבון העמית העולים על הסכומים האמורים יהיו תשלומים פטורים.
- ד. על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) -

1) ביקש עמית לייחס יתרה צבורה פטורה כיתרה צבורה שאינה פטורה, תמציא החברה אישור לעמית בהתאם לנוסח שבנספח א'; הומצא לחברה אישור על הסבת יתרה צבורה שאינה פטורה כיתרה צבורה פטורה בהתאם לנוסח שבנספח ג', כאמור בפסקה (2) תוך 10 ימי עסקים ממועד בקשת העמית, תסב החברה את היתרה הצבורה הפטורה בהתאם לאישור האמור ליתרה צבורה שאינה פטורה.

2) ביקש עמית במועד משיכת הכספים מקופת הגמל לייחס יתרה צבורה שאינה פטורה כיתרה צבורה פטורה, תפעל החברה בהתאם לבקשת העמית, ובלבד שהעמית המציא אישור בנוסח שבנספח א' בהתאם לפסקה (1); בוצעה ההסבה כאמור, תעביר החברה בה נוהלה היתרה הצבורה שאינה פטורה לחברה בה מנוהלת היתרה הצבורה הפטורה וכן לעמית אישור על הסבת כספים כאמור בהתאם לנוסח שבנספח ג'.

3) ביקש עמית לייחס תשלומים שסווגו כתשלומים שאינם תשלומים פטורים כתשלומים פטורים, תייחס החברה את התשלומים בהתאם לבקשת העמית ובלבד שהתקיים אחד מאלה:

- (א) שמצאה החברה המנהלת כי תשלומים ששולמו עד לסכומים המרביים כאמור בהגדרה 'תשלומים פטורים' בסעיף 9א לפקודת מס הכנסה, סווגו כתשלומים שאינם תשלומים פטורים בקופת הגמל או בקופת גמל אחרת.
- (ב) שניתן לחברה המנהלת אישור בתוקף מחברה מנהלת אחרת בהתאם לסעיף קטן (ה), כי תשלומים ששולמו עד לסכומים המרביים כאמור בהגדרה 'תשלומים פטורים' בסעיף 9א לפקודת מס הכנסה, סווגו כתשלומים שאינם תשלומים

פטורים בקופת גמל אחרת; על אף האמור, הפיקה החברה המנהלת אישור בהתאם לסעיף קטן (ה), לא תייחס החברה תשלומים כאמור במהלך החודשיים שלאחר הפקת האישור במקרה שהעמית הציג אישור מחברה מנהלת אחרת בהתאם לסעיף קטן (ה).

ה. ביקש עמית לקבל אישור בגין תשלומים שהופקדו לקופת גמל בהתאם לנוסח שבנספח ב', תפיק החברה המנהלת אישור בכפוף לתנאים הבאים:

1) לא הוגשה לחברה המנהלת במועד הפקת האישור, בקשה של העמית להעביר את הכספים המנוהלים לקופת גמל אחרת;

2) האישור יהיה בתוקף ל-10 ימי עסקים בלבד;

ו. הגדלת היתרה הצבורה בשל שחרור מתשלום, בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל), התשע"ג-2013, תיוחס למרכיב תגמולי העובד או למרכיב התגמולים, בהתאם לעניין.

9. ייחוס ורישום הוצאות

א. ייחוס הוצאות ודמי ניהול שגבתה חברה מנהלת, למעט בקרן ותיקה, ייעשה בהתאם להוראות אלה:

1) הוצאות ודמי ניהול הנגבים מתוך התשלומים המשולמים לקופת הגמל, ייוחסו למרכיבי חשבון קופת הגמל ולרשומות הנפרדות, לפי העניין, בהתאם לחלקם היחסי של מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות בסך התשלומים ששולמו לקופה כאמור;

2) הוצאות ודמי ניהול שאינם נגבים מתוך התשלומים כאמור בפסקה (1) ייוחסו למרכיבי חשבון קופת הגמל ולרשומות הנפרדות, לפי העניין, בהתאם ליחס של היתרה הצבורה בכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות לבין סך היתרה הצבורה, והכול נכון למועד גביית ההוצאות או דמי הניהול.

ב. חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר דמי הניהול שנגבו מחשבון העמית, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות מהם נגבו דמי ניהול כאמור.

ג. לעניין סעיף זה -

"הוצאות ודמי ניהול" - כמשמעותם בסעיף 32 לחוק, למעט דמי ביטוח הנגבים לפי הוראות סעיף 16(ד)(6) לחוק.

10. ייחוס ורישום דמי ביטוח

א. ניכוי דמי ביטוח לפי הוראות סעיף 16(ד)(6) לחוק, למעט בקרן ותיקה, ייוחס בקופת גמל בין מרכיבי חשבון קופת גמל, למעט ממרכיב הפיצויים, כאמור בסעיף 3(א)(3), ובין הרשומות הנפרדות, בהתאם להוראות אלה:

1) דמי ביטוח הנגבים מתוך התשלומים המשולמים לקופת גמל, בהתאם לחלקם היחסי של מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות בסך התשלומים ששולמו לקופה כאמור;

2) דמי ביטוח שאינם נגבים מתוך התשלומים כאמור בפסקה (1), בהתאם ליחס של היתרה הצבורה בכל אחד ממרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות לבין סך היתרה הצבורה, והכול נכון למועד גביית דמי הביטוח.

ב. חברה מנהלת תנהל בעבור כל עמית רישום מפורט בדבר דמי ביטוח שנגבו מחשבון העמית, תוך פירוט מרכיבי חשבון קופת הגמל והרשומות הנפרדות מהם נגבו דמי הביטוח כאמור.

11. תחולה

א. האמור בחוזר זה יחול על כל קופות הגמל.

ב. על אף האמור בסעיף קטן (א):

1. הוראות סעיפים 7-10 ו-9, 10 לא יחולו על קופות גמל שהן קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004.

2. הוראות סעיף 8 לא יחולו על קרן ותיקה.

12. תחילה

א. תחילתו של חוזר זה ביום פרסומו.

ב. על אף האמור בסעיף קטן (א), תחילתו של סעיף 8(ד) לחוזר ביום 1 בינואר 2020.

ג. על אף האמור בסעיף קטן (א), תחילתו של סעיף 8 לחוזר לעניין קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004, ביום 1 ביולי 2021.

ד"ר משה ברקת
הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון

נספח א'

לכבוד,

שם העמית

שם החברה המנהלת/חברת הביטוח

בהתאם לבקשת העמית שם העמית יתרה צבורה פטורה בסך סכום היתרה הצבורה תוסב על ידנו מיתרה צבורה הנובעת מתשלומים פטורים כהגדרתם בפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961, ליתרה צבורה הנובעת מתשלומים שאינם תשלומים פטורים כאמור, בכפוף לקבלת אישורכם בהתאם לנוסח שנקבע בנספח ג' לחוזר גופים מוסדיים 112-2020 "מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון".

בהתאם לאמור, הנכם רשאים להסב סכום היתרה צבורה מתוך היתרה הצבורה הנובעת מתשלומים שאינם תשלומים פטורים המנוהלת בחשבונו של העמית פרטי העמית בקופת הגמל שבניהולכם ולסווגה כיתרה צבורה הנובעת מתשלומים פטורים.

שם החברה

חתימה

נספח ב'

לכבוד,
פרטי העמית

מצ"ב פירוט של הפקדויותך בקופת הגמל שם קופת הגמל בהפרדה בין מרכיבי החשבון והרשומות הנפרדות בכל אחת משנות המס:

<u>מרכיב הפיצויים</u>		<u>תגמולי מעסיק</u>		<u>תגמולי עובד</u>		<u>שנת מס</u>
<u>תשלומים פטורים</u>	<u>תשלומים שאינם פטורים</u>	<u>תשלומים פטורים</u>	<u>תשלומים שאינם פטורים</u>	<u>תשלומים פטורים</u>	<u>תשלומים שאינם פטורים</u>	
XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	
XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXXX
XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXXX

אישור זה בתוקף עד ליום תאריך אחרון לתוקף האישור

נספח ג'

לכבוד,

שם העמית

שם החברה המנהלת/חברת הביטוח

בהתאם לבקשת העמית שם העמית, ובעקבות קבלת אישורכם מיום תאריך המופיע על המכתב שנשלח בהתאם לנספח א', יתרה צבורה שאינה פטורה בסך סכום היתרה הצבורה הוסבה מיתרה צבורה הנובעת מתשלומים שאינם תשלומים פטורים כהגדרתם בפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961, ליתרה צבורה הנובעת מתשלומים פטורים כאמור.

בהתאם לאמור, הנכם נדרשים להסב סכום היתרה צבורה מתוך היתרה הצבורה הנובעת מתשלומים פטורים המנוהלת בחשבונו של העמית פרטי העמית בקופת הגמל שבניהולכם ולסווגה כיתרה צבורה הנובעת מתשלומים שאינם תשלומים פטורים, כמפורט במכתב שנשלח על ידכם מיום תאריך המופיע על המכתב שנשלח בהתאם לנספח א'.

שם החברה

חתימה

כללי

חוזר גופים מוסדיים 8-9-2019 "מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון" (29.7.19) (להלן - החוזר), קובע הוראות שונות לעניין רישום מרכיבי חשבון בקופת הגמל.

בהתאם להוראות סעיף 8 לחוזר עמית רשאי להסב יתרה צבורה פטורה ליתרה צבורה שאינה פטורה ולהיפך. במסגרת החוזר נקבע כי סעיף 8 לא יחול על קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004.

מפניות שהגיעו לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון עולה כי יש להחיל את ההוראה האמורה גם על קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004, וזאת על מנת שמבוטחים אלו יוכלו לבצע הסבה כאמור בהתאם להוראות החוזר.

לאור האמור, מוצע לתקן את תחולת סעיף 8 לחוזר כך שיחול גם לגבי קופות ביטוח שהופקו לפני יום 1 בינואר 2004. כמו כן, לאור הצורך של חברות הביטוח להיערך לתיקון המוצע, מוצע לקבוע שהתיקון ייכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2021.